

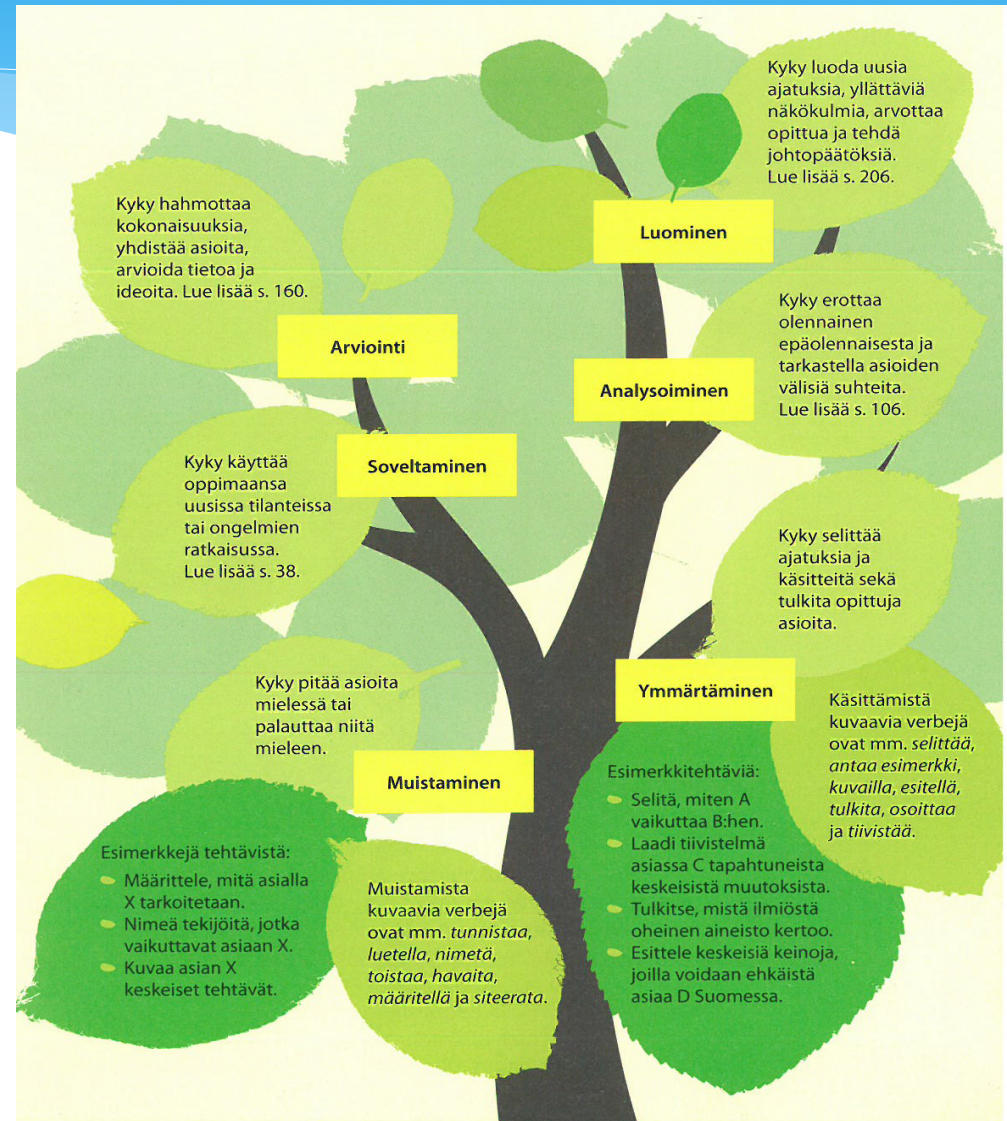
YO-KIRJOITUKSET:
TERVEYSTIETO MA 14.9.2020

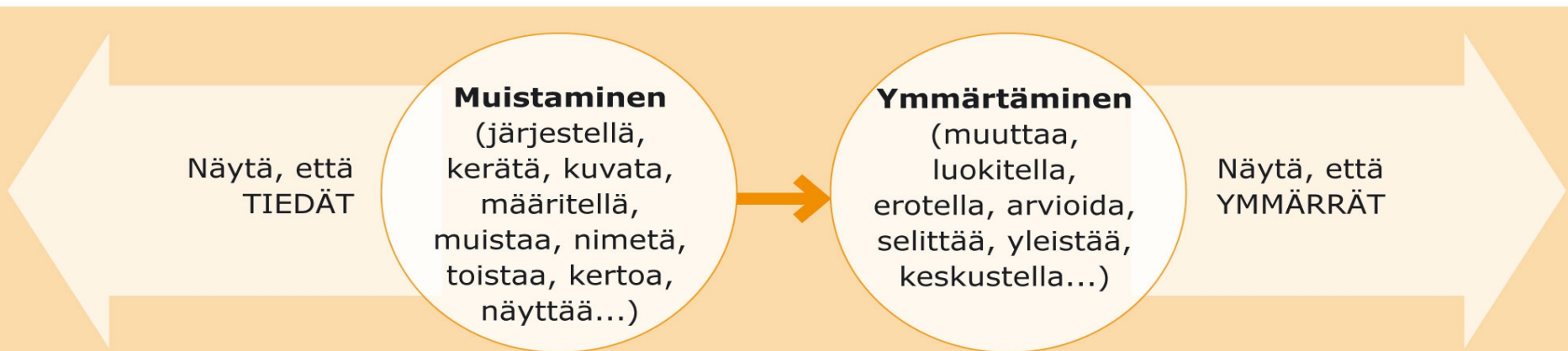
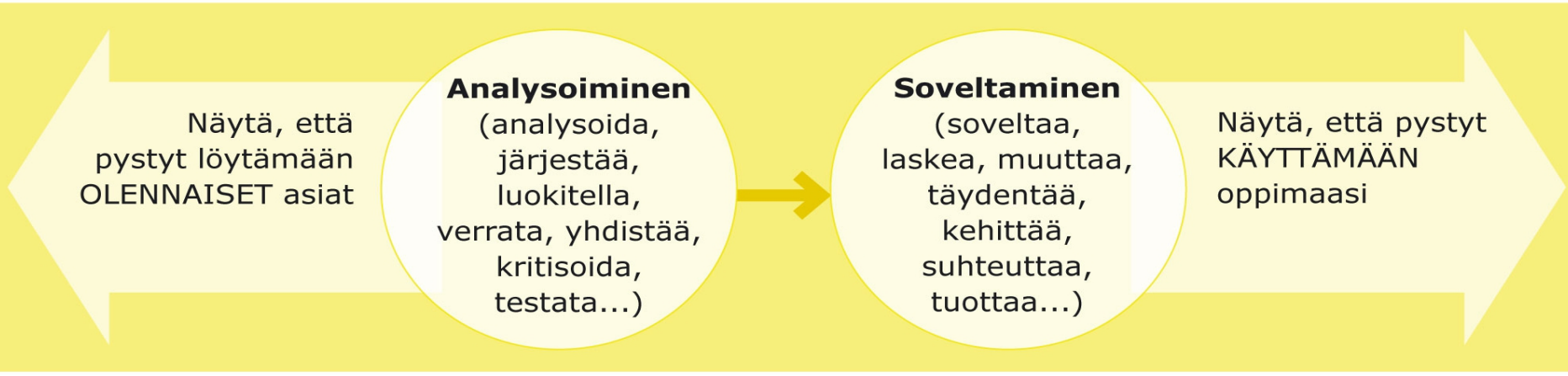
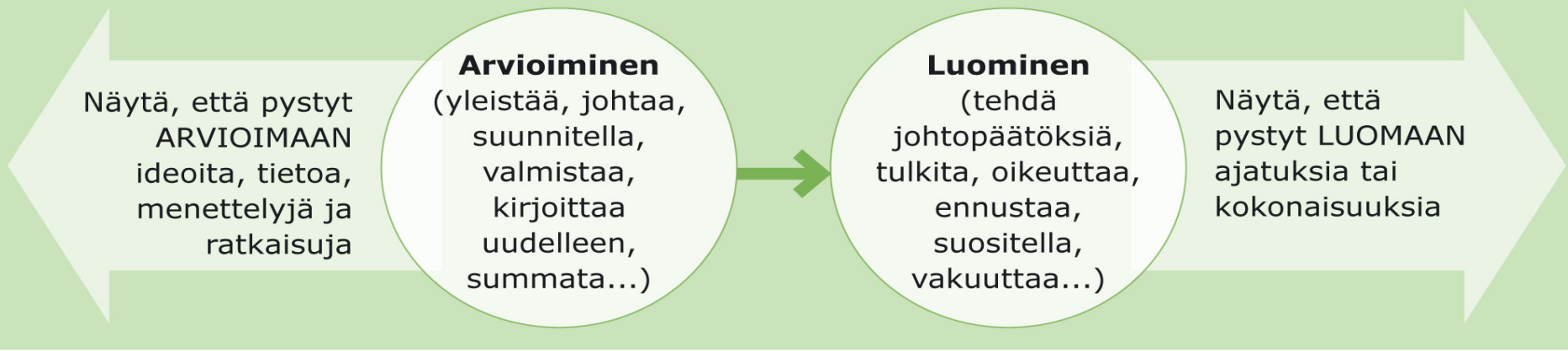
Itseluottamusta

- * Kaikki aiheeseen liittyvät tiedot ovat arvokkaita!
- * Luota omiin ajatuksiisi ja omaan harkintakykyysi.
- * Haasta itsesi – tietäisinkö vielä jotain lisää
- * ILMAISIA PISTEITÄ EI KANNATA MENETTÄÄ
LAISKUUDEN VUOKSI!
- * On osattava vakuuttaa terveystiedon termein ja käsittein

* Bloomin taksonomia - ajattelun tasot

- * Muistaminen
- * Ymmärtäminen
- * Soveltaminen
- * Analysoiminen
- * Arviointi
- * Luominen

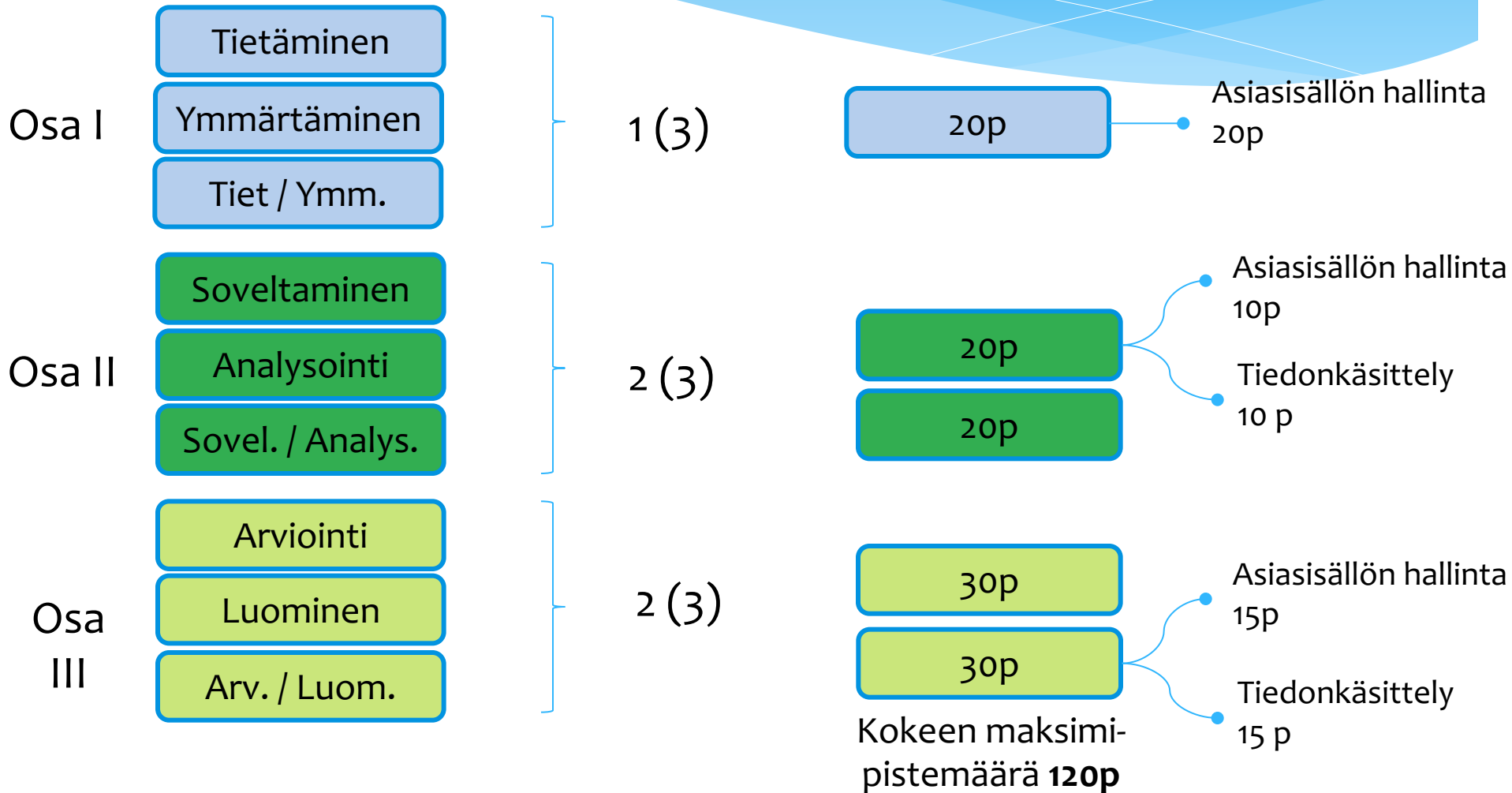

Tehtävien pisteytys

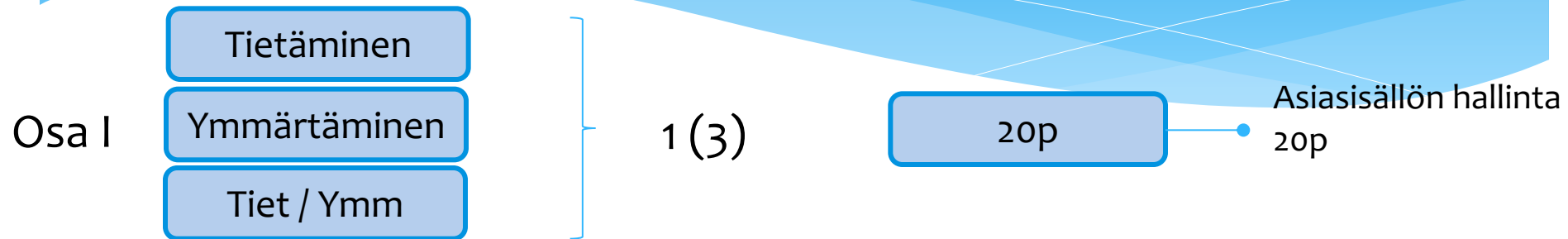
Annetaan 9 tehtävää

Valinnaisuus

Vastataan 5 tehtävään

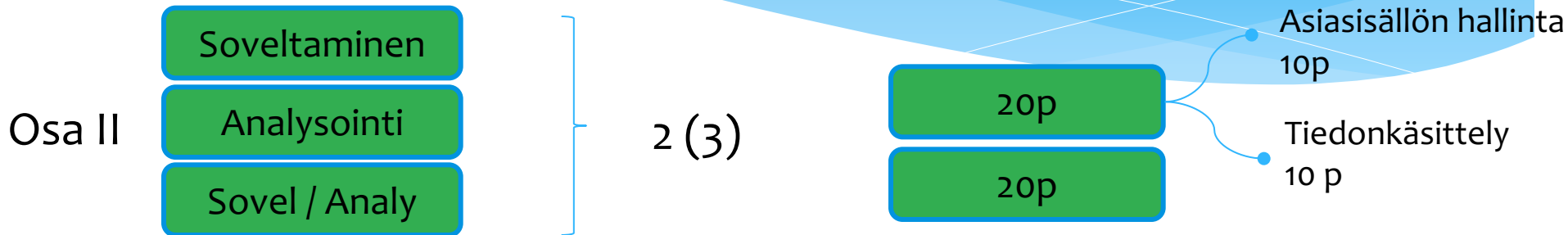

Tehtävien pisteytys

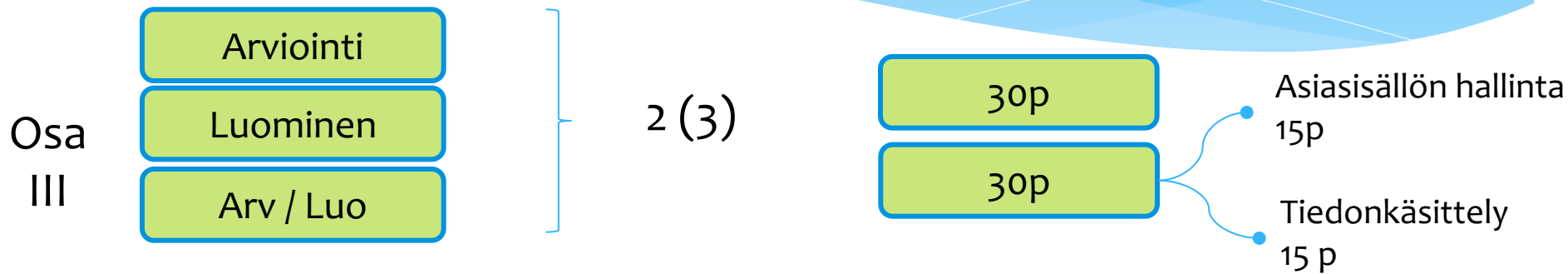
- * Osan I tehtävät arvostellaan asiasisällön hallinnan perusteella (0-20 pistettä)
- * Pisteytys ratkaistaan pääasiassa tehtävien lukumäärän perusteella, esimerkiksi kaksi kysymystä / 10p, neljä kysymystä / 5p tai viisi kysymystä / 4p
- * Hyvän vastauksen piirteissä voidaan kuvata 2 ja 4 pisteen vastauksen kriteerit (4 ja 5 pisteen kysymykset) tai 3, 6 ja 9 pisteen vastauksen kriteerit (10 pisteen kysymykset)
- * Myös muunlaiset pisteytykset ovat mahdollisia

Tehtävien pisteytys

- * Osan II tehtävät arvostellaan asiasisällön hallinnan ja tiedonkäsittelyn perusteella (enintään 10 + 10 pistettä)
- * Asiasisällön hallinnan osalta kuvataan 3, 6 ja 9 pisteen vastauksen kriteerit.
- * Tiedonkäsittely arvostellaan taulukon 1 kriteerien mukaan. Taulukon sisältämien kriteerien tarkempi tehtäväkohtainen käyttö määritellään hyvän vastauksen piirteiden yhteydessä. Taulukossa olevat tiedonkäsittelyn arvostelukohteet ovat samanarvoisia, ja näistä muodostuva keskiarvo annetaan kokonaislukuna.

Tehtävien pisteytys

*Osan III tehtävät arvostellaan asiasisällön hallinnan ja tiedonkäsittelyn perusteella (enintään 15 + 15 pistettä)

*Asiasisällön hallinnan osalta kuvataan 4, 7, 10 ja 13 pisteen vastauksen kriteerit.

*Tiedonkäsittely arvostellaan taulukon 1 kriteerien mukaan. Taulukon sisältämien kriteerien tarkempi tehtäväkohtainen käyttö määrittellään hyvän vastauksen piirteiden yhteydessä. Taulukossa olevat tiedonkäsittelyn arvostelukohteet ovat samanarvoisia, ja näistä muodostuva keskiarvo annetaan kokonaislukuna.

Tiedonkäsittelyn arvostelukriteerit terveystiedon kokeessa

Tiedonkäsittelyn arvostelukohteet	0 (0) p	2 (3) p	4 (6) p	6 (9) p	8 (12) p	10 (15) p
Käsitteiden käyttö Keskeisten käsitteiden valinta, määrittely ja käyttö Muiden käsitteiden asianmukainen käyttö	Käsitteitä ei ole valittu eikä määrittely	Aiheen kannalta olennaisten käsitteiden valinta, määrittely ja käyttö satunnaista ja heikkoa	Aiheen kannalta olennaisten käsitteiden valinnassa ja käytössä joitakin puutteita, määrittely pintapuolista	Aiheen kannalta olennaisten käsitteiden valinta, määrittely ja käyttö pääosin asianmukaista	Aiheen kannalta olennaisten käsitteiden valinta, määrittely ja käyttö asianmukaista	Aiheen kannalta olennaisten käsitteiden valinta, määrittely ja käyttö asiantuntevaa ja luontevaa
Tiedon käyttö tehtävänannon mukaisesti Soveltaminen , esim. käyttäminen, muuttaminen, oletusten tekeminen, aineistojen hyödyntäminen Analysointi , esim. vertailu, erottelu, luokittelu, ristiriitojen ja piilomerkitysten osoittaminen, olennaisen erottaminen epäolennaisesta, suhteiden tarkastelu (yhteydet, syy-seuraus-suhteet, vuorovaikutusmekanismit) Arviointi , esim. suhteuttaminen, yleistäminen, yhdistäminen, arvottaminen, valitseminen, toteutettavuus, vaikuttavuus Luominen , esim. kehittäminen, suunnitteleminen, tuottaminen, ongelmien asettaminen ja ratkaisu, johtopäätösten tekeminen	Tietoa ei ole sovellettu, aineistoa ei hyödynnetä	Tiedon ja aineiston käyttäminen uudessa tilanteessa tai tehtävän ratkaisemisessa niukkaa ja heikkoa tai aineistoa toistavaa	Tiedon ja aineiston käyttäminen uudessa tilanteessa tai tehtävän ratkaisemisessa pintapuolista	Tiedon ja aineiston käyttäminen uudessa tilanteessa tai tehtävän ratkaisemisessa pääosin asianmukaista	Tiedon ja aineiston käyttäminen uudessa tilanteessa tai tehtävän ratkaisemisessa asianmukaista	Tiedon ja aineiston käyttäminen uudessa tilanteessa tai tehtävän ratkaisemisessa monipuolista ja luontevaa
Argumentaatio Väitteiden perustelu teorioiden, tutkimustiedon, faktojen ja esimerkkien avulla	Asioita ei perustella, perustelut eivät ole päteviä	Perusteluja niukasti, perusteleminen ylimalkaista, rajoittunutta, liioittelevaa tai epäuskottavaa	Perusteluja paikoittain, perustelut toteavia, yksinkertaisia tai pintapuolisia, perusteluissa paikoin puutteita tai virheitä	Perusteluja useissa kohdissa, perustelut pääosin paikkaansa pitäviä	Perusteluja useissa kohdissa, perustelut uskottavia ja selkeitä	Perusteluja kattavasti, perustelut monipuolisia ja vakuuttavia
Kokonaisuus Jäsentyneen ja johdonmukaisen vastauksen rakentaminen	Vastaus on sekava, samoja asioita otetaan eri kohdissa	Vastaus on heikosti jäsennellyn ja voi sisältää joitakin ristiriitaisuuksia, kokonaisuus hahmottuu heikosti	Vastaus on jäsennellyn, mutta asiat jäävät irrallisiksi	Vastaus on pääosin johdonmukainen ja sitä on yritetty hahmottaa kokonaisuutena	Vastaus on johdonmukainen ja muodostaa yhtenäisen kokonaisuuden	Vastaus on johdonmukainen ja muodostaa yhtenäisen, kiitettävästi jäsennellyn, asiassa pysyvän ja helposti ymmärrettävän kokonaisuuden

Kypsyyskoe?

Kypsyys ilmenee:

- * Kieliasun virheettömyytenä
- * Ilmaisun selkeytenä
- * Tiedonhallintana
- * Ajattelukykyinä
- * Paineensietona

Kysymyksen ymmärtäminen

- Lue kysymys huolellisesti
- Lue kysymys vielä uudelleen, sillä suurin osa vastauksista, joista saadaan huonot pisteet, kirjoitetaan aiheen vierestä.
- Pyri ymmärtämään mahdollisimman hyvin mitä kysymyksessä kysytään ja mitä kaikkea olennaista kysymyksen aihepiiriin liittyy.
- Jos kysymys on moniosainen tai vaatii tarkastelua eri näkökulmista, huolehdi siitä, että vastaat kaikkeen mitä kysytään.
- Alleviivaa tai ympyröi kysymyksen merkittävät kohdat, jotta hahmotat paremmin vastauksessa vaadittavan kokonaisuuden muistat käsitellä kysymyksen kaikkia osa-alueita vastauksessasi.

Vastauksen suunnittelu

- * Suunnittele vastauksesi huolella.
- * Käytä apunasi esimerkiksi avainsanoja, termejä, käsitteitä, kaavakuvia, piirroksia ja mielikuvakarttoja.
- * Pohdi, miten rajaat vastauksesi, jotta se sisältää olennaiset asiat johdonmukaisesti ja selkeästi esitettyinä.
- * Mieti asioita havainnollistavia esimerkkejä ja pyri huomioimaan kaikki kysymykseen liittyvät näkökulmat.

Tekstin kirjoittaminen

- * Pyri asiantuntijamaiseen tekstiin, jossa käytät selkeää, asiapitoista kieltä.
- * Lennokas ja värikäs kirjoitustyyli ei sovi esseevastaukseen.
- * Selvennä käsitteet ja määritelmät ja käytä oikeita termejä.
- * Käytä mahdollisuuksien mukaan asiaa havainnollistavia esimerkkejä.
- * Älä jaarittele tai toista asioita tai kirjoita tyhjiä aloitus- tai täytelauseita, jotka eivät sinänsä kerro mitään.
- * Pyri jokaisessa lauseessa tuomaan esiin jotakin olennaista, perustelemaan esittämäsi asiaa tai havainnollistamaan sitä esimerkkien avulla.

Tekstin kirjoittaminen

- * Häivytä kirjoituksestasi henkilökohtainen ote ja vältä tuomasta omia mielipiteitäsi tai asenteitasi esiin, ellei niitä kysymyksessä nimenomaan kysytä.
- * Vältä asioiden ilmaisemista erittäin yleisellä tasolla - pyri täsmentämään tietoja. Esimerkiksi usean sairauden ehkäisyssä tai hoidossa tärkeää on "terveellinen ja monipuolinen ruokavalio", mutta se ei kerro vielä mitään.
- * Asioiden perustelu on tärkeää. Kun esimerkiksi kerrot, että terveellisessä ruokavaliossa on tärkeää välttää tyydyttyneitä rasvoja ja suosia tyydyttymättömiä rasvoja, perustele myös miksi se on tärkeää.
- * Vältä yleistyksiä ja oletuksia.

Pistemenetykset ja -hyvitykset

- * Jos tehtävässä on useita virheitä tai yksittäinen virhe on merkittävä, voi vähentää 1-5 pistettä
- * Turhista löpinöistä vähennystä 1-3(5) pistettä, vastaamisen tulee alkaa ensimmäisestä kappaleesta
- * Epäselvistä, sekavista, epäsiisteistä vastauksista voidaan vähentää 1-3(5) pistettä
- * Jos a- ja b-kohtaa ei ole eroteltu, voidaan vähentää 3-5 pistettä
- * Lisäansiot 1-2 pistettä
- * Oikeat ja perustellusti asiaan liittyvät pisteytyssuosituksen ulkopuolelta tulevat asiat kerryttävät pisteitä normaalisti

Näkökulmat

- * Yleisiä tarkastelussa käytettäviä näkökulmia ovat:
 - * Psykkinen - fyysinen – sosiaalinen
 - * Yksilö - yhteisö - yhteiskunta – globaali
 - * Hyödyt - haitat, puolesta – vastaan
 - * Syyt – seuraukset
 - * Riskit - seuraukset - hoito – ennaltaehkäisy
 - * Lapset - nuoret - aikuiset – ikääntyneet – miehet – naiset, työssäkäyvät – työttömät, terveet – pitkäaikaissairaat, korkea sosioekonominen asema – matala sosioekonominen asema...
 - * Toteutettavuus - vaikuttavuus - tulevaisuuden näkymät
 - * Yhteiskunnalliset ulottuvuudet (terveydellinen, taloudellinen, kulttuurinen, sosiaalinen)
 - * Subjektiiivinen vs. objektiivinen
- * Mieti päässäsi ajatusketjuja, ettet tyytyisi vain ensimmäisenä mieleen tulevaan asiaan (mietä esimerkiksi mihin liittyy, mistä johtuu, mitä seuraa, mitkä asiat vaikuttavat...)